

СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ: У ФОКУСІ – ТРУДОВІ МІГРАНТИ

Тетяна Гнатюк,

к. політ.н., ст.наук.співроб.

Сектор міграційних досліджень

Інститут демографії та соціальних
досліджень ім. М.В. Птухи НАН України

Частка українських трудових мігрантів, які стикалися з трудовою експлуатацією, згідно з індикаторами МОП та їхніми відповідниками у модульних вибіркових обстеженнях з питань трудової міграції в Україні

Рівень індикатора	Індикатори МОП	Відповідні індикатори модульних вибіркових обстежень з питань трудової міграції в Україні	Частка українських трудових мігрантів, які стикалися з випадками трудової експлуатації, відповідно до індикаторів
Сильний	Надмірна кількість робочих днів або робочих годин	Робота понад 61 годину на тиждень	18% – 20%

(продовження 1)

Рівень індикатора	Індикатори МОП	Відповідні індикатори МВО	%
Середній	Небезпечна праця	Несприятливі умови праці	10 – 13
	Дуже погані умови праці		
	Відсутність поваги до законів про працю або укладеного контракту	Робота відрізнялася від обіцяної	10 – 14
		Переведення від одного роботодавця до іншого	5 – 7
		Робоче місце відрізнялося від обіцяного	4
	Низька зарплата або її відсутність	Оплата затримувалась або виплачувалась в неповному обсязі	10 – 14

(продовження 2)

Рівень індикатора	Індикатори МОП	Відповідні індикатори МВО	%
Середній	Відсутність соціального захисту	Відсутність письмового трудового договору	62 – 65
		Відсутність оплачуваних лікарняних	89 – 96
		Відсутність вихідних	26 – 28
		Відсутність медичного страхування	79
		Відсутність соціального захисту	48 – 78
		Наявність жодного виду соціальних пільг	17 – 21

Шляхи пошуку робочого місця за кордоном

Працевлаштування через, %														
через агенції працевлаштування			через приватні рекрутерів			напряму через роботодавця			через друзів, родичів, знайомих			інше		
2007–2008	2010–2012	2015–2017	2007–2008	2010–2012	2015–2017	2007–2008	2010–2012	2015–2017	2007–2008	2010–2012	2015–2017	2007–2008	2010–2012	2015–2017
9.6	4.0	3.0	...	15.9	14.5	22.2	18.8	10.5	73.8	77.3	76.4	6.4	7.0	6.7

Форма трудового контракту

Частка українських трудових мігрантів	Форма трудового контракту, %					
	2007–2008		2010–2012		2015–2017	
	письмо ва	усна або невизн ачена	письмо ва	усна або невизн ачена	письмов а	усна або невизна чена
Всього	34.5	65.5	38.0	62.0	38.3	61.7

Інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення має бути спрямована на підкреслення необхідності:

- пошуку роботи через офіційні канали;
- укладання офіційного письмового контракту з роботодавцем;
- узгодження в контракті виду та місця роботи, кількості робочих годин та наявності соціальних пільг (оплачуваних лікарняних, вихідних, відпустки).

Реінтеграція українських трудових мігрантів

Складові успішних політик реінтеграції (на основі міжнародного досвіду):

- наявність відповідного координаційного державного органу;
- визначення категорії «зворотного трудового мігранта»;
- розроблення системи пільг та заохочень повернення в залежності від економічного розвитку країни,
- залучення донорів;
- проведення інформаційної кампанії;
- створення центрів надання інформації щодо програм реінтеграції.

Пропозиції

1. Виокремлення категорій трудових мігрантів, які повертаються:

- а) трудові мігранти, що повертаються внаслідок депортації/видворення;
- б) трудові мігранти, які повертаються за процедурою реадмісії;
- с) трудові мігранти, які повертаються добровільно.

Розробка програм реінтеграційної допомоги для кожної категорії відповідно до їх особливостей та потреб.

2. Запровадження збору статистичних даних щодо цих категорій зворотних трудових мігрантів, що передбачає фіксацію їхніх соціально-демографічних характеристик і потреб.

3. Запровадження процедури надання статусу «зворотного трудового мігранта» (із врахуванням категорій), що має передбачати систему соціальної та фінансової допомоги в залежності від конкретного випадку.

Пропозиції (продовження)

4. Створення спеціального підрозділу у складі Міністерства соціальної політики України для розроблення, впровадження, моніторингу та координації виконання державної політики реінтеграції зворотних трудових мігрантів.
5. Розміщення інформації про права і обов'язки зворотних трудових мігрантів на сайтах Міністерства соціальної політики України, Державної служби зайнятості України, інших залучених центральних органів виконавчої влади, обласних та районних адміністрацій.

Дякую за увагу!